

Högskolepedagogisk utveckling

Fastställt genom beslut i Lärarförslagsnämnden 131218 § 77.7
Gäller fr om 2014-01-01

Riktlinjer för bedömning av pedagogisk skicklighet vid läraranställning

Enligt Högskoleförordningens kap. 4, 3-4 § ska vid anställning av lektor eller professor lika stor omsorg ägnas prövning av den pedagogiska skickligheten som den vetenskapliga skickligheten och behörighetskraven för såväl lektorer som professorer är *visad pedagogisk skicklighet*. Föreskrifter som reglerar anställning av adjunkter återfinns i anställningsordningen vid varje högskola och universitet. Blekinge Tekniska Högskolas anställningsordning föreskriver att för att vara pedagogiskt behörig för att anställas som adjunkt ska man ha genomgått en högskolepedagogisk utbildning omfattande minst 15 högskolepoäng.

Diskussioner kring vad pedagogisk skicklighet är och hur den ska bedömas pågår inom sektorn, och har föranlett en rad rapporter och skrivelser, se t.ex. Apelgren & Giertz (2001), Giertz (2003), Giertz och Oldsjö (2005), Högskoleverket (2001), Ryegård, Apelgren & Olsson red. (2010) och Olsson & Roxå (2012). Blekinge Tekniska Högskolas riktlinjer för bedömning av pedagogisk skicklighet grundar sig på den forskning inom högskolepedagogik som berör området, beprövad erfarenhet av att bedöma pedagogiska kunskaper och skicklighet samt särskilt rapporten från det nationella projektet *Strategisk utveckling av pedagogisk skicklighet, Att belägga, bedöma och belöna pedagogisk skicklighet* och studien *Att bedöma pedagogisk skicklighet – går det?* Pedagogisk skicklighet på Blekinge Tekniska Högskola inbegriper: undervisnings- och handledningsförmåga som stödjer studenters lärande, pedagogiskt utvecklingsarbete, pedagogisk och ämnesmässig kompetensutveckling och samverkan med studenter och kollegor i pedagogiska frågor.

Begreppet undervisnings- och handledningsförmåga innefattar: planering, genomförande, examinering, bedömning, utvärdering och administration. Undervisning kan ske på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid universitet/högskola och/eller vara verksamhetsförlagd. Pedagogiska uppdrag utöver undervisning, t.ex. sådant som syftar till att utveckla undervisning på högskola/universitet och/eller annan högre utbildning är meriterande.

Viktigt att beakta är att pedagogisk skicklighet¹ omfattar *mer* än undervisningsskicklighet i det egna ämnet. Med undervisningsskicklighet menas undervisning i alla sina former och handledarsituationen. Detta är en självklar del i den pedagogiska skickligheten men detta begrepp inrymmer också ett vetenskapligt förhållningssätt till läraruppdraget, bidrag till den högskolepedagogiska kunskapsbildningen och ett organisatoriskt ansvar.

¹ Denna definition av pedagogisk skicklighet bygger på Olssons och Roxås modell presenterad i "A model promoting conceptual change in higher education—an integrated approach" (2012).

Vad ska bedömas? – Aspekter

För att göra en bedömning av en sökandes pedagogiska skicklighet utgår bedömarna från ett antal aspekter av pedagogisk skicklighet. En bedömning av enstaka aspekter visar en del av en sökandes pedagogiska skicklighet. Bedömningen av samtliga aspekter förväntas dock visa en samlad bild av en sökandes pedagogiska skicklighet. På Blekinge Tekniska Högskola har följande aspekter valts ut för att ingå i bedömningen av pedagogisk skicklighet

- *undervisningsförmåga (vari inbegrips planering, genomförande, examination och utvärdering samt handledning)*
- *pedagogiska och ämnesdidaktiska kunskaper*
- *pedagogiskt eller ämnesdidaktiskt utvecklingsarbete*
- *reflektion och pedagogisk medvetenhet*
- *samverkan och kommunikation med studenter i pedagogiska utbildningsfrågor*
- *kommunikation med kollegor och det omgivande samhället*

Hur ska det bedömas? – Kriterier

Det är den samlade bilden av en sökandes meriter som bedöms utifrån aspekterna ovan. För att en sökandes pedagogiska skicklighet ska kunna bedömas räcker det inte att se till hur lång och omfattande hans/hennes undervisningserfarenhet är. Man måste också titta på hur den sökande i sin undervisning och pedagogiska gärning arbetar medvetet för att stötta studenternas lärande och kommunicerar sina pedagogiska kunskaper vidare till kollegor och det omgivande samhället.

En beskrivning av den pedagogiska skickligheten bör visa på hur den sökande sätter studentens lärande i centrum och att det är studenten själv som lär in och konstruerar sin egen kunskap. Huvudfokus är då att bedöma på vilket sätt den sökande stöttar studenternas lärande i resonemang och reflektioner som denna för kring undervisningsmoment, läraaktiviteter och bedömning/examination. Ett stöttande av studenters lärande kan visa sig i olika undervisningsformer eller ett anpassat innehåll och struktur till särskilda målgrupper. En bedömning görs på vilken erfarenhet av undervisning/pedagogiskt arbete i flera olika sammanhang och olika typer av utbildningsuppdrag/läraryrroller som den sökande har, hur den sökande visar på att han/hon arbetar aktivt för pedagogisk utveckling inom den egna undervisningen och kursen. Det kan t.ex. vara prov på hur den sökande har utvecklat undervisningens former och innehåll eller examination. En bedömning görs av den pedagogiska medvetenheten som beskrivningen visar, dvs. hur väl den sökande motiverar på vilka grunder olika val i undervisningen/utbildningsplaneringen är gjorda. En bedömning görs också på den medvetenhet som redovisas om i vilket sammanhang undervisningen sker. Detta kan bl.a. innebära att man visar hur tydliggörandet av mål och bedömningskriterier för studenter sker.

I bedömningen ingår också att se till hur den sökande sätter sig in i och tillämpar den forskningsbaserade kunskap som finns om hur utbildning och undervisning kan planeras, genomföras och utvärderas för att på bästa sätt stödja studenters lärande.

I "bedömningsmallen" nedan beskrivs utvalda bedömningsaspekter i förhållande till ett antal kriterier.

Bedömningsaspekt	Kriterium
Undervisningsförmåga/ undervisning/ pedagogiskt arbete	<ul style="list-style-type: none"> - Visar breda, gedigna och aktuella kunskaper i det egna undervisningsämnet. - Visar förmåga att strukturera och organisera kunskapsmassa i kurser och i den egna undervisningen. Meriterande är utveckling av eget undervisningsmaterial. - Visar förmåga att i undervisningen anknyta till aktuell forskning. Har förmåga att förmedla engagemang och intresse för det egna undervisningsämnet. - Visar erfarenhet av undervisning på grundnivå, avancerad nivå och/eller forskarnivå.
Pedagogiska och ämnesdidaktiska kunskaper	<ul style="list-style-type: none"> - Har genomgått högskolepedagogisk utbildning. - Visar på teoretiska kunskaper kring lärande och använder pedagogiska begrepp, principer och teorier på ett adekvat sätt. - Visar också hur han/hon kontinuerligt utvecklat sina pedagogiska kunskaper och hur han/hon använder dessa för att utforska sin undervisning/utbildning. - Det framgår hur kunskaper om undervisning och lärande används för att främja studenters lärande av ämnet.
Pedagogiskt eller ämnesdidaktiskt utvecklingsarbete	<ul style="list-style-type: none"> - Visar prov på pedagogisk utveckling av program, kurser, kursmoment. - Visar prov på utveckling av lärandemetoder.
Reflektion och pedagogisk medvetenhet	<ul style="list-style-type: none"> - Reflekterar både över vad som var bra/mindre bra i pedagogiska sammanhang och varför, men också över egna ställningstaganden och val. Reflektionen utgår från konkreta situationer där studenternas lärande av ämnet/innehållet och undervisningens villkor utifrån olika givna sammanhang sätts i relation till forskning och beprövad erfarenhet inom lärande och undervisning på högskolenivå.
Samverkan och kommunikation med studenter i pedagogiska utbildningsfrågor	<ul style="list-style-type: none"> - Söker aktivt studenters synpunkter på undervisningen och deras lärande. - Reflekterar över och beaktar studenternas synpunkter vid utveckling av undervisningen. - Arbetar för att tydliggöra syfte, mål och bedömningsgrunder för studenterna. - Visar hur studenterna involverats i utvärderings- och utvecklingsarbete.
Kommunikation med kollegor och det omgivande samhället	<ul style="list-style-type: none"> - Diskuterar och samarbetar med kollegor i pedagogiska frågor. - Engagerar sig i pedagogisk utveckling. Meriterande är publikationer i högskolepedagogisk/ämnesdidaktisk litteratur, publikationer av läromedel och presentationer på pedagogiska/ämnesdidaktiska konferenser.

Referenslista:

Apelgren, Karin & Birgitta Giertz. *Pedagogisk meritportfölj—och plötsligt var jag meriterad!*
Uppsala: Uppsala universitet, 2001.

Giertz, Birgitta. *Att bedöma pedagogisk skicklighet—går det? En diskussion av bedömningskriterier med utgångspunkt från svensk och internationell forskning och praxis.*
Uppsala: Uppsala universitet, 2003.

Giertz, Birgitta & Fredrik Oldsjö. ”Sammanställning av erfarenheter från försöksverksamhet med bedömning av pedagogiska meritportföljer våren/sommaren 2004. Rådet för högre utbildning, 2005.

Högskoleverket. *Pedagogisk skicklighet och pedagogiska meriter—historik och praktik.*
Stockholm: Högskoleverkets rapportserie 2001:18 R.

Olsson, Thomas & Torgny Roxå. ”A model promoting conceptual change in higher education – an integrated approach. I Brown, N., Jones S. M. and Adam, A. (Eds.) *Research and Development in Higher Education; Connections in Higher Education*, 35 (213-223). Hobart, Australia, 2-5 juli 2012.

Ryegård, Åsa. Karin Apelgren & Thomas Olsson. Red. *Att belägga, bedöma och belöna pedagogisk skicklighet.* Uppsala: Uppsala universitet, 2010.